

KRAJSKÝ ÚŘAD

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

Odbor územního plánování, stavebního řádu a kultury

28. října 117, 702 18 Ostrava

Váš dopis zn.:

Ze dne:

Čj: MSK 104406/2012

Sp. zn.: ÚPS/27135/2012/Mad

411.7.1 A10

Vyřizuje: Bc. Zuzana Madejová, DiS.

Telefon: 595 622 650

Fax: 595 622 263

E-mail: zuzana.madejova@kr-moravskoslezsky.cz

Datum: 2012-10-01

Město Krnov

Hlavní náměstí 96/1

794 01 Krnov

zastoupené na základě plné moci

Ing. Miroslavem Gerykem

Dvořákův okruh 2149/13

794 01 Krnov

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor územního plánování, stavebního řádu a kultury (dále jen „krajský úřad“), jako příslušný orgán státní památkové péče podle ustanovení § 28 odst. 2 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“) a podle ustanovení § 10 a § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vydává podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči a § 149 správního řádu, na základě žádosti Města Krnova, Hlavní náměstí 96/1, 794 01 Krnov, které na základě plné moci ze dne 29. 5. 2012 zastupuje Ing. Miroslav Geryk, Dvořákův okruh 2149/13, 794 01 Krnov, o vydání závazného stanoviska ke stavbě „Karnola – II. etapa“ (zahrnující stavební úpravy, přístavbu, bourací práce, rozvod dešťové a splaškové kanalizace, rozvody NN a doprovodné práce na pozemku parc. č. 13/1, k.ú. Krnov, obec Krnov) v areálu národní kulturní památky „Budova bývalé přádelny s dílnou vzorkovny – dezinatury včetně strojního vybavení v areálu továrny Alois Larisch v Krnově“, rejstř. č. ÚSKP ČR 100094, prohlášené za národní kulturní památku nařízením vlády České republiky č. 50/2010 Sb., o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, toto závazné stanovisko:

Návrh, doložený projektovou dokumentací pro územní řízení „Karnola – II. etapa“ vypracovanou zodpovědným projektantem Ing. Miroslavem Gerykem, Dvořákův okruh 2149/13, 794 01 Krnov, v červenci 2012, počítá se stavebními úpravami areálu, přístavbou, bouracími pracemi, provedením veškerých přípojek a přeložek, domovních rozvodů dešťové a splaškové kanalizace, zajištěním únikových cest, zajištěním přístupu a bezbariérového užívání dezinatury. Navrženy jsou bourací práce v prostoru mezi objekty přádelny (dále též „objekt A“), skladu (dále též „objekt B“) a dezinatury (dále též „objekt C“), zahrnující odstranění stávajícího nákladního výtahu, odbourání výtahové šachty nad objektem A a odstranění zpevněných ploch v nádvoří mezi uvedenými budovami. V objektu B mají být vybourány druhotné příčky, včetně demontáže podhledů, a odstraněny náslapné vrstvy podlah pro umožnění jejich statického ztužení. Ve 2. NP objektu C – dílně dezinatury – mají být odstraněny vestavby kancelářů a skladu vzorníků a vybourán širší vstup. Objekty budou zateplený z vnitřní strany systémem vnitřní tepelné izolace stěn v tloušťce 80 mm, přičemž v úrovni 1. NP je navržena aplikace sanační omítky, ve vyšších úrovních omítky vápenocementové. Zateplení střech objektů B a C má být provedeno z tepelně izolačních desek tl. 220 mm z EPS Stabil a zateplení podlah objektů A, B, C a přízemní haly (dále též „objekt E“) v úrovni terénu izolací XPS tl. 100 mm. U všech objektů mají být provedeny izolace proti zemní vlhkosti a podzemní vodě. V úrovni 1. NP je navrženo otlučení omítek na holé zdivo do výše min. 2,5 m, nanesení podhazu, jednovrstvové sanační omítky tl. 2 – 3 mm a nátěru vnitřní silikátovou barvou (ve dvou vrstvách), případně silikátovou lazurou. Nad výšku 2,5 m pak mají být použity

Krajský úřad, jako příslušný orgán státní památkové péče, dospěl k závěru, že navrhované výše uvedené práce jsou ve smyslu ustanovení § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči

Dne 20. 8. 2012 byla zaslána žádost odborné organizaci státní památkové péče, tj. Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Ostravě, o písemné vyjádření podle § 14 odst. 6 památkového zákona. Vyjádření odborné organizace státní památkové péče správní orgán obdržel pod číslem jednacím

NPÚ-381/69727/2012 dne 12. 9. 2012, přičemž odborná organizace doporučuje vydání souhlasného závazného stanoviska s následujícími podmínkami pro přípustnost zamýšlených prací (citace kurzívou):

1. „U objektu dezinatury (budova C) budou zachována dochovaná průmyslová dělená okna, i když nepocházejí z období výstavby objektu a narušují čistý rytmus nových oken. Stejně tak bude zachován druhotný vstup v jižní fasádě, i když z provozního hlediska není nutný a může být trvale uzavřen.
2. Nebude obnovováno nedochované členění fasády (okenní šambrány) dezinatury (objekt C). Dochované lizény a římsy budou pouze očištěny tlakovou vodou a poškozené cihly vyměněny náhradou kus za kus.
3. Ve 2. NP dezinatury (objekt C) doporučujeme znovu zvážit odstranění vestavby skladu vzorníků a kanceláří, které by bylo možno využít pro zázemí dílny dezinatury.
4. V případě budovy bývalé přádelny (objekt B) budou zachována a repasována dochovaná průmyslová dělená okna v 1. NP (místo náhrady kopiemi), stejně jako vstup v západní fasádě objektu.
5. V předkládané dokumentaci není přiložena uliční fasáda přádelny a skladu, předpokládáme, že výměna oken a úprava vstupů se týká (nebo výhledově bude týkat) i této strany budovy. Ze stávajících vstupů v této fasádě zůstane zachován vstup do prostoru schodiště mezi přádelnou a skladem včetně dvoukřídlových dveří a proskleného nadsvětlíku. Úprava vstupů bude předložena orgánům památkové péče ke schválení.
6. Není zřejmé, zda je plánováno nové omítnutí fasád objektů (zateplení bude provedeno zevnitř), doporučujeme zachování stávajících omítek a lokální vyspravení.“

S následujícím odůvodněním (citace):

„Obnova dezinatury (zejména fasády) je významným a určujícím počinem pro působení areálu jako celku. Přílišná dokonalost nových architektonických prvků, i když jsou kopiemi původních nebo jejich obnovou na základě stavebního plánu, dodává budově spíše vzhled kulisy, než reálného historického objektu. Náhrada nedochovaných prvků z režného zdiva obkladem z cihelných pásků působí ve výsledku nevěrohodně. Naopak zachování architektonických prvků, jež jsou sice druhotné, nicméně kvalitní a nerušící celek (průmyslová okna v kovových dělených rámech, dvoukřídlová vrata s nadsvětlíkem v jižní straně budovy dezinatury apod.), je přínosné pro vnímání objektu jako „živého“, postupně rostlého, se stopami vývoje a měnících se požadavků provozu.“

Současná podoba areálu národní kulturní památky je správnímu orgánu známa z jeho úřední činnosti (tj. z místních šetření). Dnešní podoba objektu dezinatury je výsledkem přestaveb staršího přízemního objektu, který byl nejprve roku 1902 půdorysně rozšířen a zvýšen na dvoupodlažní a v roce 1919 zvýšen o další podlaží. Stropy jsou v 1. NP nesené litinovými sloupy, ve vyšších podlažích pak dřevěnými. Okna původně průmyslová v kovových dělených rámech byla druhotně vyměněna za okna dělená výklopná. Ta byla v roce 2009 opět nahrazena replikami původních oken dělených na tabulky. Fasáda omítaná v plochách, dnes již s poškozenou a částečně opadanou omítkou, je v kombinaci s architektonickými články ponechanými v režném zdivu opatřeném barvou. K budově dezinatury přiléhá přízerní hala č. II a areál na jižní straně uzavírají spojené budovy přádelny a skladu. Ty byly postaveny na počátku 20. let 20. století jako samostatné etážové objekty, spojené jednotnou uliční fasádou s opět druhotně osazenými dělenými výklopnými okny.

Památková hodnota areálu národní kulturní památky spočívá především v dochování kompletního zařízení vzorkovny, zahrnující ucelený cyklus výroby vzorků tkanin od přípravy po tkaní s výjimkou konečné úpravy. Stavební fond areálu bývalé továrny na vlněné zboží Alois Larisch a synové obsahuje historické objekty

z různých časových období, dokládající stavební vývoj textilní továrny. Jedná se o spojené budovy přádelny a skladu s dílnou vzorkovny – dezinatury. Dílna dezinatury je zachována ve stavu „posledního pracovního dne“ s funkčním hlavním i pomocným technickým zařízením, s příslušenstvím, s rozpracovanými vzory a sbírkou vzorníků látek. Současné uspořádání stavů, které byly pravděpodobně konstruovány přímo pro vzorkovnu, je autentické a pochází z roku 1954, kdy došlo k přestěhování dezinatury z jiné části závodu.

Správní orgán zhodnotil veškeré podklady jednotlivě a zároveň ve vzájemných souvislostech a dospěl k závěru, že zamýšlené práce v jejich celkovém rozsahu jsou z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné, přičemž nepovažuje za nezbytné pro jejich provedení nebo další přípravu stanovit podmínky směřující k ochraně kulturně historických hodnot chráněného statku.

Památková hodnota výše uvedeného areálu národní kulturní památky spočívá především v dochovaném unikátním souboru technického zařízení dílny ve 2. NP objektu vzorkovny – dezinatury. Předložená projektová dokumentace pro územní řízení navazuje na studii „Návrh rekonverze areálu bývalé textilní továrny Karnola v Krnově za účelem zřízení stálé muzejní expozice“, která řešila přeměnu části areálu na nově budované muzeum, a na již realizované některé práce, jako byly např. některé demoliční práce nebo výměna oken ve 3. NP objektu dezinatury.

S ohledem na snahu dosáhnout při obnově areálu souladu autentického industriálního charakteru objektů s moderními architektonickými prvky a na práce již provedené, nebyly podmínky stanovené odbornou organizací památkové péče do tohoto závazného stanoviska přejaty s následujícím odůvodněním.

Požadavek na zachování druhotných průmyslových dělených oken v objektu dezinatury, které nevykazují žádné uměleckohistorické hodnoty, není v tomto případě opodstatněný. Jak už sama odborná organizace ve svém vyjádření zmiňuje, narušují tato okna čistý rytmus oken nových, osazených v průběhu předchozí stavební etapy ve 3. NP objektu. Vzhledem k tomu, že v minulosti došlo k nevhodné výměně dělených tabulkových oken, je nezbytné, aby byly tyto rušivé zásahy odstraněny. Výměna stávajících oken za kopie oken původních se jeví jako adekvátní řešení, které přispěje ke zhodnocení výrazu objektu a zajištění jeho pohledové celistvosti.

Zachování druhotného vstupu z jižní strany objektu dezinatury, který již nebude plnit svou funkci, může právě v tomto případě působit dojmem kulisy. Vzhledem k tomu, že se nejedná o určující konstrukční či výrazový prvek, který by se zásadním způsobem podílel na vzhledu či funkci objektu, a s ohledem na budoucí využití objektu, není zachování tohoto druhotného vstupu požadováno. Jeho nahrazení okenním otvorem osazeným replikou původního průmyslového okna, jako u zbývajících částí budovy, je žádoucím řešením umožňujícím prosvětlení interiéru této části objektu.

Doplnění nadokenních šambrán, jakožto původního zdobného prvku v návaznosti na tradiční architektonické postupy, naopak zajistí celkovou pohledovou celistvost budovy dezinatury a přispěje ke zhodnocení architektonického výrazu budovy. Tento způsob rehabilitace fasády objektu dezinatury je vhodným řešením přispívajícím k dosažení jednotného vzhledu.

Vzhledem k tomu, že prostředkem péče o zachování kulturně – historických hodnot je ochrana původních prvků tam, kde dosud existují, užívání tradičních materiálů a postupů při obnovách a respektování historického architektonického výrazu, mj. náhradou dožilých hodnotných prvků a povrchů shodnými, byla posouzena výměna dělených oken v 1. NP bývalé přádelny jako akceptovatelná. V tomto případě, kdy žadatel navrhuje

vyrobení kopií stávajících oken, tak garantuje zachování hodnot chráněného objektu, tj. zachování původního architektonického výrazu.

Obnova členění fasády (v tomto případě režného zdiva u lizénových rámců) není v tomto stupni projektové dokumentace řešena, stejně jako celková obnova fasád, z toho důvodu byly požadavky odborné organizace na způsob obnovy fasád včetně členících prvků stanovené v podmínce č. 2 a 6 posouzeny jako neopodstatněné a nepromítly se tedy do vyznění tohoto závazného stanoviska. Také obnova vstupů uliční fasády přádelny a skladu není v přiložené projektové dokumentaci řešena, proto byla podmínka č. 5 posouzena jako bezpředmětná, podobně jako podmínka č. 3, která zde v podstatě není podmínkou, ale pouhým doporučením ke zvážení.

Je nepochybné, že navržená obnova a rekonverze areálu na muzejní prostory se zázemím bude z hlediska zájmů státní památkové péče odpovídajícím řešením, zachovávajícím chráněné kulturně historické hodnoty. Zamýšlené práce jsou vzhledem k míře konverze akceptovatelné, přispějí k rehabilitaci historicky významného areálu a v žádném případě nenaruší jeho památkové hodnoty.

Výše uvedený postoj krajského úřadu tak směřuje k naplnění článku 7 zákona č. 73/2000 Sb, m. s., Úmluvy o ochraně architektonického dědictví Evropy, který mj. ukládá každé straně závazek prosazovat v okolí památek a uvnitř architektonických souborů opatření k obecnému zlepšení kvality prostředí, jímž zamýšlená údržba bezesporu je.

Poučení:

Závazné stanovisko není samostatným rozhodnutím ve správním řízení (ve smyslu § 67 odst. 1 správního řádu), ale úkon učiněný dotčeným správním orgánem na základě zákona (§ 149 odst. 1 správního řádu a § 44a památkového zákona).

KRAJSKÝ ÚŘAD
Moravskoslezský kraj
odbor územního plánování,
stavebního řádu a kultury
-1-

JUDr. Marta Wroblowská

vedoucí odboru územního plánování, stavebního řádu a kultury

Rozdělovník:

1. Žadatel: Město Krnov, Hlavní náměstí 96/1, 794 01 Krnov, zastoupené na základě plné moci Ing. Miroslavem Gerykem, Dvořákův okruh 2149/13, 794 01 Krnov

2. Na vědomí: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě